

KONFERENCJE

MAGDALENA KRAJENTA
PATRYK PAWLAK

Sprawozdanie z konferencji pt. „Kancelarie odszkodowawcze i ich rola w dochodzeniu roszczeń wobec zakładów ubezpieczeń”

W dniu 3 grudnia 2014 r. w hotelu Mercure Warszawa Centrum (d. Holiday Inn), ul. Złota, zgromadzili się wybitni przedstawiciele doktryny, a także praktycy reprezentujący zakłady ubezpieczeń, kancelarie odszkodowawcze, kancelarie prawne, brokerów oraz państwowe instytucje ubezpieczeniowe, aby wziąć udział w konferencji naukowej pt. „Kancelarie odszkodowawcze i ich rola w dochodzeniu roszczeń wobec zakładów ubezpieczeń”. Organizatorem konferencji była Katedra Prawa Ubezpieczeniowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Patronat medialny nad konferencją sprawowały pisma branżowe: „Wiadomości Ubezpieczeniowe”, „Rozprawy Ubezpieczeniowe”, „Miesięcznik Ubezpieczeniowy”, „Dziennik Ubezpieczeniowy” oraz portal internetowy „Rynek Odszkodowań”.

Konferencję otworzyli: prof. zw. dr hab. Eugeniusz Kowalewski, kierownik Katedry Prawa Ubezpieczeniowego WPIA UMK, oraz wiceprezes Polskiej Izby Ubezpieczeń Andrzej Maciążek.

Sesja I

Merytoryczną część konferencji rozpoczęli **prof. zw. dr hab. E. Kowalewski (UMK)** oraz **mgr M.P. Ziemiak (UMK)**. Przedstawili mankamenty działalności dynamicznie rozwijających się na rynku ubezpieczeń kancelarii odszkodowawczych. Wskazali, że mimo skali zjawiska¹, brak jest *de lege lata* uregulowań prawnych określających granice i zasady funkcjonowania tych podmiotów.

Dr D. Fuchs (UKSW) przybliżył artykuł **doc. R. Zelwiańskiego (post mortem)** pt. „Kancelarie odszkodowawcze – problem nie tylko legislacyjno-prawny”². Dodatkowo zaprezentował własne

1. Według danych ze strony internetowej Rzecznika Ubezpieczonych liczbę tzw. kancelarii odszkodowawczych szacuje się na ok. 300, przy czym liczba ta sukcesywnie rośnie.
2. R. Zelwiański, *Kancelarie odszkodowawcze – problem nie tylko legislacyjno-prawny*, „Rozprawy Ubezpieczeniowe” 2010 nr 2, s. 120–123.

wnioski i spostrzeżenia dotyczące problemów funkcjonowania tzw. transgranicznych kancelarii odszkodowawczych, odsyłając do szerszej prezentacji tych zagadnień w referacie mgr. K. Pacuły pt. „Uwagi o *forum shopping* i obejściu prawa na płaszczyźnie kolizyjno-prawnej w działalności ubezpieczeniowych kancelarii odszkodowawczych”.

Odpowiedzialność cywilną kancelarii odszkodowawczych wobec klienta omówiła **prof. UG dr hab. Ewa Bagińska**. Referentka skoncentrowała się na następujących problemach: odpowiedzialność za czyn własny (kancelarii) oraz czyn cudzy (za adwokata, radcę prawnego jako zastępcę prawnego), umowne ograniczenie odpowiedzialności oraz odpowiedzialność z tytułu nieuczciwej reklamy.

Sesja II

Prof. zw. dr hab. T. Szumlicz (SGH) przedstawił wątpliwości związane z nadzwyczajną i naganną aktywnością kancelarii odszkodowawczych w zabieganiu o klientów. Wskazał także na konieczność regulacji prawnej działalności kancelarii odszkodowawczych z uwagi na ochronę interesu gospodarstw domowych. Postulował nadto, aby temat kancelarii odszkodowawczych znalazł się w konsumenckich programach edukacyjnych, podkreślając równocześnie, iż owe programy nie powinny ograniczać się jedynie do wiedzy o prawach konsumenta w relacjach z kancelariami odszkodowawczymi.

Dr M. Rączka (Mentor SA) określiła relacje między brokerem ubezpieczeniowym a kancelariami odszkodowawczymi. Stwierdziła, iż z uwagi na fakt, że wymienione podmioty działają w obszarze różnych grup potencjalnych klientów, nie można mówić o konkurencji między nimi.

Podobny problem analizował **J. Kliszcz (PWS Konstanta SA)**. Stwierdził on, iż nie ma podstaw, aby twierdzić, iż kancelarie prawne są uczestnikami rynku ubezpieczeń. Co więcej, podkreślił, że działalność tych podmiotów rozumiana jako działalność ubezpieczeniowa jest szkodliwa dla postrzegania tego rynku.

Dr M. Wałachowska (UMK) omówiła uchwałę SN z dnia 13 marca 2012 r. (III CZP 75/11) dotyczącą zwrotu kosztów pełnomocnika w postępowaniu likwidacyjnym. Uznała, iż nie można zakładać, w szczególności przy niewielkich szkodach, aby normalnym następstwem ich powstania była zawsze potrzeba korzystania z usług pełnomocnika, w szczególności mając na uwadze, że znacząca większość postępowań likwidacyjnych kończy się ugodą.

Sesja III

Dr M. Serwach (UŁ) podczas omawiania specyfiki postępowań przed wojewódzkimi komisjami ds. orzekania o zdarzeniach medycznych podkreśliła, iż podstawowym problemem dotyczącym udziału kancelarii odszkodowawczych w przedmiotowych postępowaniach jest brak regulacji proceduralnej odnoszącej się do możliwości występowania w nich pełnomocnika – co stanowi przyczynę licznych wątpliwości.

Dr T. Wiślak (UG) również – omawiając problematykę postępowań przed wojewódzkimi komisjami ds. orzekania o zdarzeniach medycznych – odniósł się do kwestii braku właściwych przepisów proceduralnych. Wskazał na stosowane w drodze *analogii iuris* przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego jako – jego zdaniem – bardziej właściwe niż przepisy Kodeksu cywilnego w zakresie dotyczącym uczestnictwa w tym postępowaniu pełnomocników.

Dr K. Szałkowska-Kozyra (Kancelaria adwokacka, Warszawa) wskazała podobieństwa i różnice dotyczące zasad opodatkowania kancelarii odszkodowawczych oraz adwokackich. W swym wystąpieniu dokonała również omówienia kwestii opodatkowania odsetek od odszkodowań oraz wskazała na wątpliwość korzystania z przedmiotowego zwolnienia z opodatkowania (VAT) przez kancelarie odszkodowawcze „faktorujące” wierzycelności z umowy ubezpieczenia oraz dochodzące ich w imieniu własnym od zakładów ubezpieczeń.

Mec. J. Nawracała (Kancelaria radców prawnych, Poznań) w swoim wystąpieniu skupił się na wskazaniu podobieństw i różnic między praktykami stosowanymi na rynku dochodzenia odszkodowań a działalnością factoringową. Omówił również negatywne aspekty „factoringu” odszkodowawczego, wskazując przykłady nadużyć mających miejsce na naszym rynku.

Sesja IV

Mgr K. Pacuła (UŚ) przedstawił następujące problemy występujące na płaszczyźnie kolizyjno-prawnej w działalności ubezpieczeniowych kancelarii odszkodowawczych: prawo właściwe dla umowy zawieranej z kancelarią odszkodowawczą, kolizyjno-prawna ochrona konsumentów, zapobieganie obejściu prawa w prawie prywatnym międzynarodowym, umowy zawierane z kancelarią odszkodowawczą w ujęciu jurysdykcyjnym. Wskazał także na potrzebę uwzględnienia obsługi roszczeń transgranicznych w projekcie przyszłych regulacji prawnych w Polsce.

Dr W.W. Mogilski (Kancelaria prawna, Sopot) odniósł się do założeń postulowanego obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej doradców i kancelarii odszkodowawczych, wyraźnie zaznaczając, iż punkt wyjścia do tego typu rozważań musi stanowić ustawowe zdefiniowanie zakresu czynności tych podmiotów, przy czym wskazała na analogiczne regulacje doradców podatkowych czy brokerów ubezpieczeniowych. Zwrócił również uwagę na częste posługiwanie się określeniem „kancelaria” przez podmioty zajmujące się doradztwem odszkodowawczym, co może (poprzez silne konotacje z rynkiem usług *stricte* prawniczych) wprowadzać w błąd potencjalnych klientów.

M. Krajenta i P. Pawlak (UMK) przedstawili kilka negatywnych przykładów działalności kancelarii odszkodowawczych. W oparciu o medialne stany faktyczne oraz skargi osób w nich poszkodowanych omówili nieetyczne zachowania przedstawicieli owych kancelarii, nierzadko bezwzględnie i za wszelką cenę dążących do „pozyskania klienta”.

Prof. zw. dr hab. E. Kowalewski wspólnie z mgr. M.P. Ziemiakiem (UMK) w referacie kończącym ostatni panel konferencji określili konieczność regulacji prawnej działalności kancelarii odszkodowawczych jako niezbędną i wskazali możliwe sposoby jej przeprowadzenia, przez odwołanie się do wzorców niemieckich czy angielskich. Stanowczo stwierdzili, iż dobra regulacja służyłaby wszystkim uczestnikom obrotu gospodarczego i nie stanowiłaby działania na niekorzyść działających już na rynku kancelarii odszkodowawczych.

Podsumowanie

Konferencja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem wszystkich środowisk ubezpieczeniowych. Świadczy o tym nie tylko liczba uczestników, ale przede wszystkim żywa dyskusja, która odbyła się po wygłoszeniu referatów. Pojawiły się zarówno głosy krytyczne, jak i aprobujące. Świadczy

to przede wszystkim o skomplikowanym i złożonym charakterze omawianego problemu. Wskazuje także na potrzebę szerszej niż dotąd współpracy legislatora ze światem nauki i wszystkimi podmiotami rynku ubezpieczeń. Na koniec prof. E. Kowalewski wyraził nadzieję, że konferencja stanie się przyczynkiem do podjęcia prac związanych z regulacją tej sfery funkcjonowania polskiego rynku ubezpieczeń.

MAGDALENA KRAJENTA – Katedra Prawa Ubezpieczeniowego UMK w Toruniu.

PATRYK PAWLAK – Katedra Prawa Ubezpieczeniowego UMK w Toruniu.